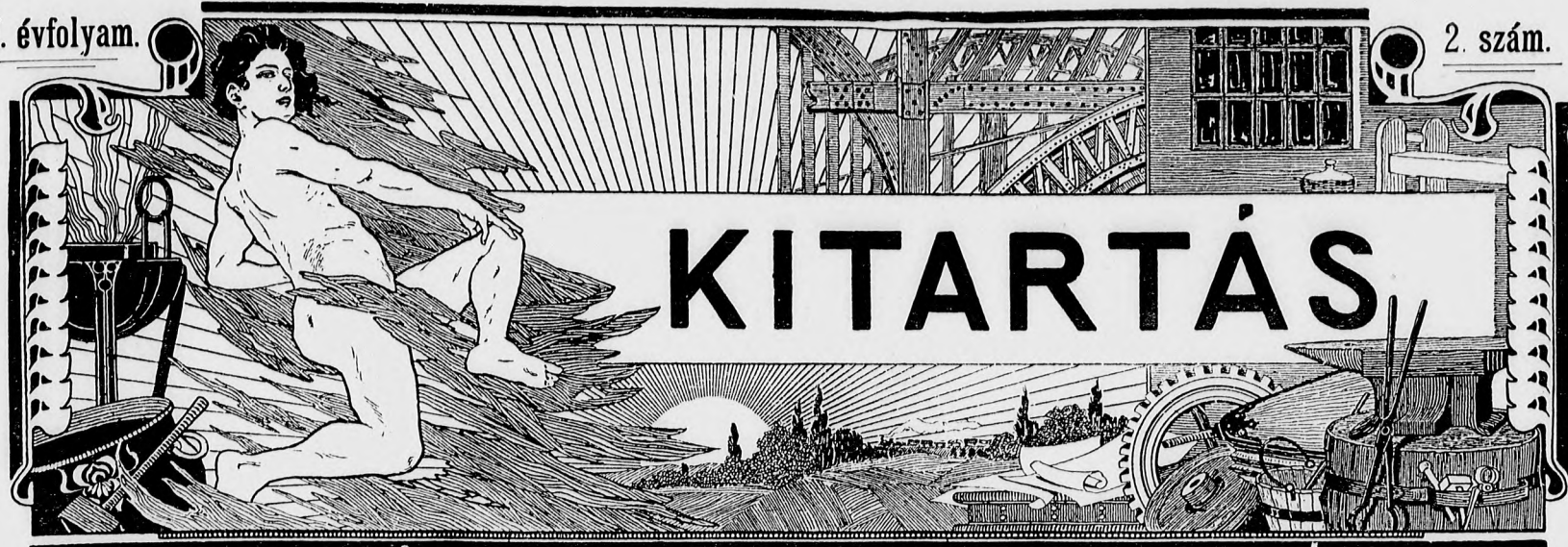

1900. január hó 14-én.

II. évfolyam.

2. szám.

Társadalmi, szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap.

MEGJELENIK VASÁRNAPONKINT.

Előfizetési díj:
Helyben és vidéken postaküldéssel24 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

Felelős szerkesztő:
benedekfalvi dr. LUBY GYULA,
köz- és váltó-ügyvéd,
a m. kir. államvasutak titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VIII. ker., Köztemető-út 3. sz.
Telefon szám 58-61.

Az új büntető igazságszolgáltatás.

(A büntető eljárás rövid ismertetése.)

„A törvény pókháló, — mondja egy napkeleti közmondás — mely finom szálaival megfogja a vergődő szunyogot s apróbb legyeket, de nem bír a hatalmas dongóval, mely könnyű szerrel áttöri magát a szunyogra halált hozó szálakon“.

A virágos keleti nyelv ezzel azt akarja kifejezni, hogy csak a szegényt sújtja a törvény szigora, míg a gazdag ember paczkáz az igazságszolgáltatással is.

Ez a napkeleti hasonlat jut eszünkbe, mikor az új század első évének a beköszöntésével életbe lép nálunk az új törvény, mely fenekestől felforgatja az eddig szokásban volt biráskodást. Ez az új törvény: a büntető eljárás, amelynek legnevezetesebb alkotása, hogy az esküdtszéki intézményt, mely eddig csak sajtó-ügyekben ítéltetett, kiterjeszti a büntetésekre is.

Akik német és osztrák minta után magyar kaptafára huzták ezt az újítást, nagyon megvannak alkotásukkal elégedve, s teljes sikert jósolnak neki. A közel jövő fogja megmutatni, meg fog-e gyökeresedni nálunk az idegenből átplántált csemete.

Kossuth Lajos nagy alkotása, a sajtótörvény, alaposan meg lesz nyirbálva. Az új törvény bele nyult a sajtószabadságba, s az e fölötti ítélezést részben kiveszi a független polgárok kezéből, s a járásbiróságokra bizza. Az olyan sajtóvétségekről ugyanis, melyek magánszemélyek ellen elkövetett becsületsértésre és rágalmaszra vonatkoznak s melyekben eddig esküdtszék ítélt, az

új törvény értelmében a rendes bíróság lesz illetékes. Minden egyéb sajtóvétség azonban, úgy mint eddig, úgy jövőre is az esküdtszék elé fog tartozni.

De az esküdtszék elé kerül sokkal több fontos bűnügy, a melyekre a törvény értelmében *öt éven felül* való rabságot lehet kimérni. Ezek pedig a következők: a *felségsértés, királybántalmazás, hűtlenség* (vagyis a ki valamely külhatalommal az ország megrontására szövetkezik), *lázasadás, gyilkosság, szándékos emberölés, halált okozó súlyos testi sértés, kitétel vagy elhagyás*, azaz: aki koránál vagy állapotánál fogva önszegélyre képtelen egyént, kit ápolni köteles, segély nélkül hagy, hogy az e miatt elpusztul, *közegészség elleni bűntett, gyermekrablás, gyújtogatás, vízáradás okozása, rablás, nyilvános felhívás valamely bűntett elkövetésére, a közhivatalnokok megvesztegetése*. Az itt felsorolt bűntettek fölött ezután az esküdtszék fog ítélni.

Az esküdtszéki intézmény kétségkívül a legeszményibb biráskodás. Összeírnak minden huszonhat éven felül levő, írni, olvasni tudó és tíz forint adót fizető magyarul tudó férfit. Egy vegyes-bizottság ezekből kiválaszt hatszázat, a kik abban az évben, ha kisorsolják őket, ítélni fognak.

Hogy pedig az esküdtek ne legyenek nagyon megterhelve, tizenöt napos ülészekre sorsolnak ki a kiválasztott műsorból harmincz rendes és tíz helyettes tagot. Az így kisorsoltaknak aztán két évig nem kell egyáltalán esküdtszék elvállalniok, de a törvény felsorol olyanokat is, a kik egyáltalán nem kötelesek az esküdtszék elfoglalására. Ilyenek az országgyűlési kép-

viselők, papok, katonák, orvosok, hetven éven felüli aggok stb. De viszont egyáltalán nem lehetnek esküdtek a miniszterek, főispánok, bírák, ügyészek, napszámosok s olyanok, a kiket nyereségvágyból elítéltek: csalók, tolvajok, sikkasztók.

Mikor azután egy-egy ülészsakra ki van sorolva a harmincz rendes és tiz helyettes tag, ezekből minden bűnügy elbírálása előtt újból kisorsolnak tizenkettőt és ez lesz a tulajdonképeni esküdtszék, mely együtt ítél a háromtagu törvényszéki tanácscsal.

Ez esküdttörvényszék tehát két birói testületből áll: *a tizenkéttagu esküdtszékéből és a háromtagu esküdtszéki tanácsból.*

A tárgyalás megkezdése előtt az elnök az esküdteket megesketi. Miután mindnyájan felálltak, az elnök a következő felhívást intézi hozzájuk:

Esküdjenek önök a mindentudó és mindenható Istenre, hogy N. N. (a vádlott neve) ellen folytatott ügyben az esküdtek kötelességeit hiven teljesítik, a törvényt megtartják s a tárgyalás egész menetét gondos figyelemmel kísérik; a tárgyalás alatt álló ügyről határozatunk kimondásáig mással, mint esküdttársaikkal nem értekeznek s felretéve minden kedvezést, félelmet és személyes tekinteteket, mind a vádlott ellen, mind a mellette felhozott bizonyítékokat egyenlő gondossággal és pártatlan lelkiismeretességgel mérlegelik és ebből merített meggyőződésük szerint igazságosan és a törvény értelmében határoznak.

Erre az esküdtek, az elnök által sorban nevükön szólítván, jobb kezüket szívére téve, egyenkint válaszolják:

„Esküszöm, Isten engem úgy segítjen!”

Az olyan esküdt, a ki azt állítja, hogy az eskü vallási meggyőződésével ellenkezik, eskü helyett fogadást tesz. E fogadás így szól: „*Becsületemre és lelkiismeretemre fogadom.*”

Az eskü letétele után megkezdődik a tárgyalás, a melyet a bíróság elnöke vezet. A tárgyalás folyamán az *esküdtek is intézhetnek kérdéseket* a vádlotthoz. A törvényszéki elnök teszi fel aztán az ügyész indítványára a kérdést az esküdteknek s megmagyarázza egyuttal az alkalmazandó törvényeket.

Lehetőleg egy kérdésnek kell lenni s ebbe lehetőleg bele kell foglalni a vádnak a tárgyát is. A kérdés ez: „*bűnös-e a vádlott, a vád tárgyát képező bűncselekményben?*” Lehet azonban pótló kérdést is tenni: „*hogya nem bűnös abban, bűnös-e más valamilyen meghatározott cselekményben?*”

A kérdés föltevéséhez hozzázsolhat a védő,

sőt az esküdtek is kívánhatják annak megváltoztatását. A véglegesen megállapított kérdésre adandó feleletet aztán az esküdtek egy külön szobában titkos szavazattal állapítják meg. Ahhoz, hogy a vádlottat bűnösnek mondják, a szavazásoknak kétharmada, tehát *nyolcz szavazat* kell. Ha csak öten mondják is, hogy „*nem bűnös*”, s heten állítják az ellenkezőt: az ítélet felmentő. Érdekes az is, hogy a felmentésnél a szavazatok arányát egyáltalán nem hirdetik ki; az elítélésnél pedig csak annyit mondanak, hogy a bűnösséget hétnél több szavazattal állapították meg. Az esküdtek főnöke társainak igazmondását a vádlott távollétében hirdeti ki. Ha fölmentő az, a törvényszéki tanács minden további tanácskozás nélkül rögtön fölmentő ítéletet köteles hozni. Ha pedig marasztaló, ennek alapján hozza meg sujtó ítéletét.

Az esküdttörvényszék ítélete ellen csak egy orvoslás van: a *semmiségi panasz*, melyet a Kuria intéz el. Ezt nemcsak az eljárás alaki hibái miatt lehet tenni, hanem a törvény megsértése esetén is.

Érdekes ujtás az is, hogy az esküdtek hosszabb tárgyalás esetén nem lesznek *elzárva a külvilágtól*. Délben haza mehetnek és ha a tárgyalást felfüggesztik, nyugodtan távozhatnak s csak másnap kötelesek újra megjelenni.

Ilyen lesz az új esküdtszéki biráskodás, a mely, mint említettük, most január 1-étől immár életbe is lépett.

*

De a bűnvádi eljárás egyéb ujtásokat is hozott igazságszolgáltatásunkba. Több olyan bűnügy, amely fölött eddig a törvényszék ítelt, ezentul a büntető járásbíróság elé fog tartozni. Így a járásbírósághoz tartozik: a párviadal, vallásháborítás, hamis tanuzás, személyes szabadság megsértése. Továbbá: a csalás, sikkasztás, lopás, s egyéb kisebb bűncselekmény, melyeket egy esztendei fogháznál feljebb eddig nem büntettek.

Ez intézkedés által sok ügytől szabadulnak meg a kir. törvényszékek, de viszont ugyan csak felszaporodik majd a járásbíróságok dolga. A járásbíróság ítélete ellen a törvényszékhez lehet felebbezni minden ügyben, a hol újból szóbelileg, a vád és védelem meghallgatása után, bírálják majd el a fölebbezést.

A királyi táblához csak semmiségi panaszszal lehet a sérelmes ítéletek ellen élni.

Így a járásbírósági ügyek nagy tömege ki fogja kerülni a királyi táblákat, valamint kikerülnek az esküdttörvényszék körébe utalt ügyek is,

a melyek ítélete ellen a kuriához lehet csak semmisségi panaszszal élni.

A királyi kuria hatásköre is nagy változást szenved. Ezentul csak semmisségi panaszszal lehet hozzá fordulni és pedig csakis a királyi tábla és a királyi törvényszékek mint felebbviteli bíróságok ítéletei ellen.

Ez dióhéjba foglalva s nagyjában elmondva az az ujtás, mely ugyan eleinte sok nehézségbe fog ütközni, de másrészt sok írka-firkától menti meg a pereskedő feleket.

Ime ilyen a magyar igazságszolgáltatás új formája!

Köszönetnyilvánítás. Ismét kaptunk egy köszönetnyilvánítást egyik vidéki tagunktól, a kit baleset ért és bár balesete természetéből kifolyólag nem illette őt meg a kárpótlás, sőt még tagdíjával is hátralékban volt, mindazonáltal a »Kitartás« emberbaráti hivatásának teljes magaslatán állva, 30 korona segélyben részesítette őt.

A »Kitartás« tekintetes Vezetőségének!

Budapest.

Alulírott 1899. év szeptember hó 4-én mint előmunkás a kezelésem alatt álló vagon által baleset következtében oly mérvű sérülést szenvedtem, melynek következtében 69 napig munka és kenyérkereset nélkül voltam. E szorult helyzetemben azonban segítségemre jött a »Kitartás«, mely dacára annak, hogy balesetemből kifolyólag a legkisebb kárpótlásra vagy segélyre sem volt igényem, sőt a havi részletfizetésemmel is hátralékban voltam, mégis nyomasztó anyagi helyzetemre való tekintettel, a »Kitartás« rendkívüli segélykép 30 korona segélyt adományozott.

Hálás szívvvel mondok köszönetet tehát a »Kitartás« Vezetőségének ezen nagylelkű adományáért.

Kelt Aninán, 1900. január hó 3-án.

Előttünk mint tanuk: Alázatos szolgája
Mihály János. Oravisean Georg.
Virág István.

Jó helyre jutott főnyeremény. Január 4-én tartották meg a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára rendezett nagy jótékonyági sorsjáték első huzását. A főnyereményt 20.000 korona értékben egy szegény vasuti munkás nyerte meg 6151—71. számú sorsjegyével.

A föltámadt tengerész. A fiumei »Magyar Tengerpart«-ban olvasunk olyan esetről, a milyen a szindarabokban és regényekben igen gyakori. Fiume mellett, Podocica községből 1864-ben, tehát harminczhat év előtt, Glavan Péter tengerész kivándorolt Amerikába, hogy ott meggazdagodjék. Azóta semmi hír sem érkezett tőle. Otthon éveken

keresztül várta a felesége s a végén azt hitte, hogy az ura már nincsen életben. Kérésére a hatóságok csakugyan halottnak nyilvánították az évtizedekig távol levő tengerészt. Az asszony újra megházasodott, gyermekei is vannak már s egészen megelégedett az első uráról. Most aztán levelet kap San-Franciscoból. A levélben a harminczhat év előtt kivándorolt Glavan Péter értesíti a feleségét, hogy erőben és egészségben van. Addig nem akart magáról életjelt adni, a mig vagyont nem szerez. Most már van pénze s előre is küld belőle a feleségének. Néhány nap mulva hazajön s reméli, hogy egészségben találja élete párját. A szegény asszony persze nem örült a levélnek mert így egyszerre két hites ura van.

Nyolczszáz ember halála. A Kaukázus hegyvidékének legnagyobb városában, Tifliszben és a környékén, mint egy távirat jelenti, mult héten óriási földrengés volt, mely tizenhárom falut sujtott és hatot teljesen elpusztított. A romok közt eddig nyolczszáz ember holttestét találták meg. A mentést éjjel-nappal folytatják. A hatóságok rendkívüli intézkedéseket tettek, hogy a lakosság orvosi és anyagi segítségét kapjon.

Kenyerkereső királynék. Ezt nem kell szó szerint érteni, a királynők, a kikről szólni akarunk, nem keresnek tényleg kenyeret, de ha akarnák, kereshetnének, mert tudásuk és ügyességük meg van hozzá. Az első, a kit itt említenünk kell, természetesen Carmen Silva, a román királyné, a ki, ha szórakozni akar, órát ad udvarhölgyeinek a poétikából és a mi ezzel homlokegyenest ellenkezik, a matézisből. Tanit ezenkívül vízfestést és kézimunkát, a melyben annyira kitűnik, hogy egy nőipari kiállításon névtelenül beküldött munkáiért kitüntetést is kapott. Az özvegy német császárné szinte tökéletes művész a zongorán, a mellett fest és tehetséggel mintáz szobrokat, mint kertész pedig egyszerűen kiváló a rózsafajok tenyésztésében. Legutóbb Empress Frederic nevű rózsafajjal, a melyet ő fedezett fel, Vilmos császár udvari ebédjén olyan feltűnést keltett, hogy a nagykövetek tömeges megrendelésének hamarjában eleget sem tudott tenni. De még ennél is nagyobb dícsérést illeti a portugál királynét, a ki, hogy szenvedő férjét kellően ápolhassa, négy éven át hallgatója volt az orvosi fakultásnak s most az egyetlen nőorvos Portugáliában.

REGÉNY-ESARNOK.

A ki nem tudott kettőt szeretni.

Regény.

Irta Halévy J. (Folytatás.)

Mikor másnap vége volt az iskolának, a fiu már várt Criquette-re, ki kis kosárral kezében, iskolakönyveivel a hona alatt hazafelé indult.

— Vártam rád, — mondta Paszkal. — Látni akartam nem fog-e megint bántani az a leány. Most egyet sétálhatnánk, van rá időm. Megállj csak, egy darab kalácsot hoztam neked, a mester ad nekünk mindig a tegnapi sütésből maradt kalácsot. Itt van!

— Ha csak egy darab van, akkor osszuk meg.

— Nem, a kalács csak a tied, én már ettem belőle ma reggel. Ugy-e jó?

— Jó bizony! — felelt Criquette, jóízűn falatozva.

— Mesterünk derék ember, jó eledellel tart minket. Hát te mit eszel? Van mindig elég enni-valód? Nem? Anyád szegény?

— Igen, nagyon szegény.

— Nem nagy jövedelmet hajt almát árulni a kapu alatt, nemde?

— Nem hát.

— Majd hozok néha kalácsot, ha szereted.

— Nagyon izlik nekem.

— Tegnap még más is jutott eszembe. Vasárnap nincs iskola. Akkor velem jöhetnél; én süteményt árulok, te meg virágot. Anyád megtölti kosárkádát virággal; te vidám és csinos vagy s tetszeni fogsz az embereknek, az pedig nagyon sokat nyom a latban. Jó üzletet csinálunk majd.

— De anyám nem engedi, hogy én úgy magamban járjak az utcákon.

— Nem magadban, hanem velem! Tudod mit, majd én magam beszélek anyáddal. Holnapután vasárnap van, akkor elkezdhetnénk az árulást.

Az anya eleinte nem akart beleegyezni, de Paszkal jól tudott beszélni s legyőzte az asszony aggályait. Biztosra vette, hogy jó sikerük lesz.

És valóban jó sikerük volt. Már az első vasárnap eladta Criquette minden virágját és pedig jó drágán; vidám arcza, ragyogó fekete szeme és elfogulatlan csevegése tetszett a közönségnek, ibolyacsokrai hamar elfogytak, sőt némelyért nagyobb árt is fizettek, mint a milyet kért. Criquette óriási összeget — három frankot hozott haza. Paszkal és Criquette nemsokára nagyon kedveltek voltak Bellevilleben, s e szerint Paszkal egy vasárnapon, a mikor a bevétel az öt frankot is meghaladta, megjelent Brinkartnénál, hogy komolyan beszéljen vele az »üzletről«. Arra kérte őt, engedje át neki Criquettet nemcsak vasárnap, de hétköznap is.

— Nem kell neki már iskolába járni, tud olvasni, írni, számolni, nőnek nem kell többet tudni, s hogy el ne feledje azt, a mit tanult, arra majd lesz gondom. Olyan jó üzleteket csinálunk együtt! Segitünk egymásnak s az áruink gyorsan fogynak; és Criquettenek olyan jó ötletei vannak! Látssa, mult vasárnap öt órakor már mindent eladtunk, ekkor Criquettenek eszébe jutott, hogy egy szatócsnál árpaczukorgolyót és czukros mandulát vegyen, egy sou-ért vette és kettőért eladta. Az ám jó üzlet! S ha tudná, milyen okos! Nem vesztegeti hiába az időt, mindjárt látja, ki vesz és ki nem. Bizza rám a kis leányt, asszonyom, higgye el, a szerencse kedvezni fog nekünk.

Criquette addig kér és rimánkodik, szentül ígérte, hogy nagyon jó lesz, mindig Paszkal mellett marad és este jókor hazajön, míg az anyja végre beleegyezett. Most hát új, vidám, szabad élet kezdődött a gyermekek számára. Együtt dolgoztak, megkeresték kenyerüket s vevők egyre szaporodtak.

Bellevilleben és környékén mindenki ismerte, kedvelte őket. Ha aztán bevételeiket összeszámolták és pénzüket — az ő saját pénzüket — megolvasták, már úgy képzelték magoknak, hogy ők felnőtt emberek. Paszkal volt a társület főnöke. Büszke volt, hogy Criquette az ő oltalma alatt áll, s a leány szívesen fogadta el oltalmát; Paszkal azonban min-

dig azt tette, a mit Criquette akart. Ha ő jobbra, Criquette meg balra akart menni, azon ugyan rendszeren vitakoztak, de a vége mindig az volt, hogy a fiu kis barátnőjének engedett.

A gyermekek három hónapig folytatták munkás, tevékeny vándoréletüket, melyet pompásnak találtak. Jókora reggel elindultak, bejárták Belleville utcáit s végre egészen kiballagtak a közeli falvak határáig, hol nagy rétek terültek el az akkor még pusztasíkságon, imitt amott állt egy facsoport, s ezek úgy tűntek föl a gyermekeknek, mint valami hatalmas erdők.

Itt, ezen fák árnyában pihentek a déli hőségben s elköltötték ebédjüket: egy darab kenyeret, egy maroknyi cseresznyét, egy közeli forrásból friss vizet merítették magoknak. Sovány eledel volt, de Criquettenek a friss levegővel együtt nagyon jól esett. Már nem volt olyan vézna és halvány s nagy fekete szemei csak úgy szikráztak a pezsgő életkedvtől és pajzanságtól napbarnította arczában.

Ebéd után egy óráig pihentek, de ezt az órát is hasznosan betöltötték. Paszkal, ki a népkola legtehetségesebb tanítványai egyike volt és tizenegy éves korában a vizsgákon minden díjat megnyert, hiven teljesítette ígéretét és tanította Criquettet. Mindennap kellett neki egy oldalt megírni, Paszkal diktálása után mindig ama szindarabokból választott egy jelenetet, melyek könyvtárát képezték. Criquette a földön ült egy fához támaszkodva, térdein az irka, kezében a rajzón és Paszkal előtte ült s nagy tüzzel olvasta föl a legszebb jeleneteket. Mikor Criquette készen volt, tanítója lelkiismeretesen kijavította a feladatot, s ha nem talált benne tulságos sok hibát, tanítványa kapott egy darab kalácsot, és Criquette nyújtott neki egy árpaczukorgolyót — mert már régebben nemcsak virágot, de czukorgolyót is árult.

Az írás után következett az olvasás, szintén szindarabokból, mert Paszkal csak azokat szerette és ezen szenvedély csakhamar Criquettere is átment. Minél rémesebb és borzalmasabb volt a darab, a gyermekek azt annál szebbnek találták. A cselekvő személyekkel érezték az izgalmakat; rettegetek, hogy a szöktetés nem sikerül; remegtek a szegény áldozatokkal, kiket éjjelenként a Lagunák vizébe fulasztottak vagy a Borgiák mérgei által elpusztultak.

Paszkal nagyon meg volt elégedve tanítványával, a helyesírási hibák javultak lassanként. Így jött az ősz, a rövid, hűvös, esős októberi napok. A forgalom csekélyebb lett az utcákon, csekély volt a sétálók száma, és csekély lett a bevétel is. Paszkal este hazahozta áruinak nagyobb részét, ugymint Criquette is. Ha majd a tél jön hóval és jéggel, mi lesz majd az ő keresetükkel? . . .

S hogy a baj még nagyobb legyen, Brinkartné megbetegedett október vége felé. Nem mehetett többé a vásárcsarnokba s nemsokára erőz láz az ágyba döntötte. Most egyedül Criquette ápolására volt utalva s a szegény gyermek keresete nagyon csekély lett. Már nem voltak virágok, csak árpaczukorgolyók, a bevétel csak 10—15, néha 20 sous volt napjában, de soha több.

Ez keserves helyzet volt. Mikor a gyermekek egy szombat este hazafelé jöttek, napi keresetük a rendesnél is csekélyebb volt, Paszkal kérdezte: — Mennyit vettél be?

— Kilencz sou-t.

— Csak annyit?
 — Hát, ma reggel 18 golyóm volt, kilencz megmaradt belőle, egy darabon a nyereség egy sou.
 — Hát az csak kilencz sous.
 Hallgatva mentek egy darabig egymás mellett, aztán Paszkal így szólt:
 — Valamit gondoltam, Criquette, ma fizetés napja van. A mester megjavította béretem. Most 100 sou-t kapok egy hétre. Te most hazajössz és egy keveset vársz, aztán neked adom a száz sou-t.
 — Nem, azt nem fogadom el! Az a te pénzed, Paszkal.
 — Mondd csak, Criquette, ha nekem szegény beteg anyám volna, s neked lenne száz sou, nem adnád nekem?
 — Hát természetesen neked adnám.
 — Jól van, tehát el kell fogadnod. Itthon vagyunk; várj egy pillanatig itt, bemegyek a pénzért és átadom neked minden szombaton, a mig anyád beteg. Igérd meg, hogy elfogadod!
 — Elfogadom.
 — Köszönöm, Criquette!

És a leány elvette a pénzt. Brinkartnét mélyen meghatotta a szegény fiu ritka szivjósága, s másnap reggel elbeszélte a szénárusnőnek, ez meg elmondta a hentesnőnek, amaz pedig egy szakácsnőnek, ki megint elbeszélte uraságának. Ez pedig a Bellevill-i színház igazgatója volt, derék, jólelkű ember, ki a gyermekeket az utcáról ismerte, mert gyakran megálltak a színház művész-bejáratánál, hogy a be- és kijáró színészeket szemléljék és Paszkal mindennap mondta Criquettenek: — Ha nagyok leszünk, akkor én színész leszek, te meg színésznő!

Az igazgatónak feltűnt Criquette kecses megjelenése, ügyessége és kedves modora; többször vett tőle virágot és csevegett vele. Most pedig módot talált segítyezésére, a nélkül, hogy pénzébe kerüljön.

(Folytatása következik.)

ISMERETEK TÁRA.

Magyar találmány a süketség ellen.

Elmés kis készüléket talált föl dr. Wallfisch Ferencz csabai járási orvos, a telefon-kagyló rendszere szerint működő müdohártyát, mely a használhatatlanná vált dobhártyát helyettesíti, bárki által minden operáció nélkül elhelyezhető, észrevehetetlen és a fülben nem kellemetlen. Wallfisch orvostársai előtt fényes sikerrel demonstrálta a müdohártya használhatóságát.

A legnagyobb lokomotív.

A világ legnagyobb lokomotívja most készül Dunkirk észak-amerikai városban az Illinois Central Railroad számára. Ez a hatalmas gép a legnehezebb, a melyet Amerikában valaha gyártottak és sulya meghaladja a 189.000 kilogrammot. A tizenkét kereken álló gépnek az a rendeltetése, hogy kétezer tonnánál nagyobb teherszállítmányt vigyen.

Kétfejű ember.

Az abnormitások sorában kétségkívül a legkülönösebb jelenség egy olasz torzszülött, melynek két feje van. Egyik fejét Giovannira, másikat Giacomora keresztelték. A kétfejű embernek egy

törzse, négy keze és két lába van. Éppen ily csodálatos a belső szervezete is. Két tüdője, két szíve, de csak egy gyomra van. A bélképződése rendes. A két fej beszélget és vitatkozik egymással; néha össze is vesznek, miközben a négy kéz sűrűen osztogatja a pofonokat. A szörnyszülött jelenleg huszonkét esztendő s a legjobb egészségben van.

Hires tölgyfák.

A görgény-régeni ut mentén hatalmas tölgyfák láthatók, melyeket a nép Rákóczi-fáinak nevez. Sok rege él ezekről a nép ajkán. A székelyek szerint e tölgyek makkjával lövöldözte Báthory a németet a görgényi várból, a mikor elfogyott az ólomgolyója. Görgény-Szent-Imre mellett a Mocsár nevű tölgyerdőben még azok a törzsek vetnek árnyékot lombjaikkal az aszu füre, a melyeknek ágain Rákóczy fejedelem madarászó solyma pihent. A csukárdi völgy tölgyeit gróf Pálffy birtokain Bazim mellett az teszi történetileg nevesekké, hogy II. Rákóczy Ferencz fölkelő serege azok alatt táborozott. Körülbelül 280—350 évesek s törzsük mellmagasságban egy—négy méter átmérőjü. Rákóczy tölgyfáinak nevezik a nagy idők tanuit: az elesett vitézek is ott nyugosznak közelükben a régi czaljai tölgyes sírkertben. Nevezetes tölgyfa a diósjenői is, melynek törzse alul tizenkét méter széles, magassága pedig negyvenkét méter. Lombja negyvennyolcz méternyi távolságra vet árnyékot. A híres tölgyfa ma báró Piret tulajdona, a nép Árpád-korabelinek tartja. Árpádházi királyaink idejéből maradt oklevelekben gyakorta olvasni, hogy nagy tölgyfa alatt ülve rendeli a király. . . Baranyamegyében az egykori Máza határa, melyet II. Endre királyunk Bertalan pécsi püspöknek adományozott, keletről dél felé haladva a nagy tölgyfáig terjedt, a hol földhányással körülvett tölgyfakereszt jelöli a határvonalat. A rege szerint a holló a legvénebb tölgy legmagasabb ágára ragadta föl a gyermek Hunyadi János egyetlen vagyonát, az arany gyűrűt, mely megnyitja a király emlékező szívet; de a gyermek nagybátyjának biztos nyila elérte s a tolvaj madár piros vérében hevert a tölgyfa alatt. Ez lehet egyik oka annak, hogy Mátyás király arczképe körül tölgyfa-levelkoszorút látunk. A magyar király egyenruháján a tölgyfalevek hegyükkal lefelé állanak, Ugocsa-vármegye czimere is tölgylombot visel. Híresek a Pilis-Marót határában levő tölgyfák is, melyeket a nép Dobozi fáknak nevez. A hagyomány szerint ugyanis ezek alatt roskadt össze Dobozi Mihály lova, midőn az üldöző törökök már-már zsákmányul ejtették hitvesét, a kit azután szíven szurt, hogy megmentse a török rabságtól. Az a vén tölgyfa pedig, mely a rovnyei kis templomot egészen betakarja, Lorántfi Zsuzsannáról susog.

Régi erdélyi lakodalmakról.

Szádeczky Lajos dr. kis, de igen érdekes füzetben sok jellemző adatot és eseményt szed össze a régi erdélyi lakodalmakról. Az egyik ez: Gyalu várában 1702-ben Székely Ádám gróf és Bánffy György gubernátor leánya Anna lakodalmán (a hol az urak a vár előtt emelt szinben 50 asztal mellett lakomáztak), »nagy kádak voltak a szinen kívül, teli mind borral, valakinek kellett, szabadon merítette; ha fogyott, meg újra teli töltötték.« Ez volt

a leghíresebb lakodalom Erdélyben a múlt században. A császárt Rabutin, a híres labancz főhadparancsnok képviselte, a ki föltett kalappal külön egymagában ült egy skofumos keleti szőnyeggel leterített asztalnál, a »majestas« (baldakinos emelvény) helyén. Teleki Lőrincz gróf volt az asztalnokja, a későbbi híres kuruczvezér, a ki sokszor megverte aztán ő excellenciáját a Rákóczi-forradalomban. Itt a nászközönség Rabutin előtt tisztelgett legelőbb s csak »mikor a császár képe enni kezdett, akkor ültenek az ötven asztalhoz a vendégek«. Ő maga mindvégig csak hallgatott s kézintéssel hozatta s vitette az ételeket, italokat. Nagy csöndesség volt az 50 asztalnál is eleinte, de midőn a bor hatni kezdett, hiába csitították a császár képe jelenlétével a vendégeket, »kivált a fenn udvarló szolgák meg-részegülvén, egybe szídták a császárt«. A Rákóczi-forradalom (a mely egy év mulva kitört), előre vetette árnyékát az erdélyi gubernátor leánya lakodalman is. Rabutin is kipótolta másnap a császár-képében elkövetett mulasztást. Másnap ő is a többi vendégek közt ült az asztalfőn. »Akkor volt osztán nagyobb ital s vigasság Rabutin is igen részeg vala, sokszor kiáltotta asztalnál (franceziául): »Nem vagyok ma császár, elég paczienciam volt tegnap hajnalig, az mit elmulattam, most kipótolom.« Ugy eldőlt az asztali vendégek a sok ital miatt: mikor tánczolni kellett, alig volt egynéhány férfi.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Figyelmeztetés!

Felkérjük tagjainkat, hogy az esetben, ha a postahivatal a régi cheque-lapokat el nem fogadná, úgy az esedékes havi díjakat — nehogy kellemetlenségek következzenek be — postautalványon küldjék be. A tagkönyv száma azonban az utalványra is okvetlen ráírandó. — Uj cheque-lapokat e hó 20-ika után küldünk. Az 5 kros bélyeg a tagilletékből levonható. Egyben felkérjük tagjainkat, hogy azok, akik a tagdíjakkal hátralékban vannak, tagdíjukat okvetlenül küldjék be, nehogy a biztosítás körül fennakadás történjék. A tagsági bevallási ivenk is sűrűsösen beküldendők, mert a szövetkezetté alakulás előmunkálataihoz felettes szükségesek.

Takarékoskodás a trónon. A milliók sem olyanok, hogy el ne fogyjanak, ha nem vigyáznak rájuk. Melyik szegény ember ne irigyelné a királyokat, császárokat, kikről az a vélekedés, hogy könyökig vájkálhatnak az aranyokban. Hát sok is a pénze, a kincse a koronás uralkodóknak, de még sem annyi, úgy látszik, hogy akárhogy lehessen belőle költekezni. Mert ime akad néhány trónban ülő személyiség, aki a takarékoskodást sem veti meg. Azt mondják, hogy a mi királyunk a legtakarékosabb az uralkodók között. Azután következnek ebben a tekintetben Viktória angol királynő, aki sohasem költi el az összes jövedelmeit. Az udvari ünnepek közül csak azokat tartják meg, amelyeket az állam tekintélye követel meg s ezeket az állam fizeti. A kereskedők a miatt régóta panaszkodnak s már az udvarnál is kérvényezték, de ott azt felelték, hogy a királyné korára

való tekintettel nem lehet megtartani az ünnepeket. De a velszi hercegnő még az öreg királynénél is takarékosabb s a kereskedők aggodalommal gondolnak arra az időre, amikor ő lesz az angol királyné. A velszi herceg valamikor a legpazarlóbb emberek közé tartozott s éppen ezért a hercegné külön választotta kiadásait a hercegtől. A hercegné egyetlen fényüzése, hogy régi csipkét gyűjt, s csak legutóbb is hatvanezer márkát adott egy kis csipkekendőért. Az olasz udvar is nagyon takarékos, bár még Viktor Emánuel idejében nagy volt a fényüzés. Margit királyné gyűlöli a fényüzést. Az olasz kereskedők eleget keseregnek e miatt. II. Vilmos császár is szigoruan ügyel arra, hogy a kiadások tul ne haladják a jövedelmét. Minden kiadásra határozott összeget szánnak, s a nagyobb, rendkívüli kiadásokra mindig úgy kell külön kérni az engedelmet a királytól.

Készül a Panama-csatorna. Az uj Panamataársaság által kiküldött szakértő-bizottság jelentése szerint a csatorna 1904. szeptemberéig meg lenne nyitható a hajózásnak. A régi társaság eszközölte építkezéseket, valamint az anyagok és gépek a munkaszünetelés következtében alig szenvedtek. A jelentés összehasonlítást tesz a Nicaragua- és Panamacsatorna tervezete között és kiemeli, hogy az előbbi vulkanikus vidéken vezetne keresztül, ahol a föld-rengések igen gyakoriak. Ilyen talajon pedig nem tanácsos víziutat építeni. Az uj társaság számítása szerint még 247 millió köbméter földet kell kiásni, hogy a csatorna elkészüljön. A telepeken most 3000 munkás dolgozik, de ha a csatornát a fent mondott időre be akarnák fejezni, úgy állandóan 16.000 embernek kellene dolgoznia. Az uj társaság a csatorna kiépítésének költségeit 512 millió frankra teszi.

Levél a háborúról. Egy német ember, ki a transvaali háboruban az angolok ellen harczol, érdekes és tanulságos levelet irt egy német ujságnak, elmondva abbéli tapasztalatait, hogy a messzelátó használata mily fontos a harczban. Így a levél:

November 10

Tegnap tüzből voltunk. Reggeli hat órakor indultunk el az öreg de Meillion parancsnokkal s egy óra mulva már Ladysmith közelében egy magaslaton voltunk. A magaslatl átellenben, körülbelül 1200 méternyi távolságban fel-tűntek az angolok, kik azután tüzelni kezdtek ránk. Mi biztosságban voltunk a sánczok mögött s szaporán tüzel-tünk déli egy óraig. Az angol golyók jóval fejünk felett rep-ültek el. Az ellenséget csak messzelátóval lehetett észre-venni. Nálam is volt egy messzelátó, jó angol gyártmány. Egy órakor a hőség miatt mindkét oldalon megszűnt a tü-zelés. Három órától ötíg azonban ismét hangzottak a lövé-sek. Messze a hegyeken állottak a nagy ágyuk, melyeknek lövegei azonban fejünk felett repültek el. Mi közülünk — négyszázan voltunk — csak három ember esett el. Mire este összegyűltünk, teljesen meg voltunk bódulva a nagy hőségtől. Emiatt ma pihenőt tartottunk, amit fegyvereink tisztogatására és magunk rendbehozására is felhasznál-tunk. Általános érdekű az a megfigyelésem a puskával való harczot illetőleg, hogy a messzelátónak ezután sokkal nagyobb szerepet kell játszania a harczban, mint eddig történt. A német hadsereg mindenik altisztját el kell látni messzelátóval. Ezenkívül mindenik századnak álló messze-látót kell adni, mert nagyfontosságu az, hogy az ellenség tartózkodási helyét szemre lehessen venni. Füstöt nem lát az ember, a dördülés 1200 méter távolságban már nem

hallható, csak a fejünk felett repülő golyók füttyülését halljuk. Hogy honnan jönnek ezek a golyók, azt nem tudjuk. Ha az ellenséget a messzelátóval szemrevettük, akkor sorban a belövással végezzünk, azaz először egyes pontokra, fővenyhalmokra kell lőnünk, hogy a messzelátóval megfigyelhessük a golyó lecsapódását. Ha ilyen módon az ellenséges hadállás távolságát meghatároztuk, akkor sikeresen alkalmazhatjuk az össztüzet. Ellenkező esetben csak a töltenyészletünket pazarolnók hiába.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kovács Antal, Bród. Részünkről rendesen elküldöttük. Talán a czim nem teljesen jó? Hiányzó összes lapokat pótoltuk. Kérjük szives válaszát, megkapta-e? Üdvözet. — *Albl Ferencz, B.-Gyarmat.* Megfelelően intézkedtünk. Szívélyesen üdvözöljük. Kérjük új állomásán szövetkezetünket megismertetni és terjeszteni. — *Selmezi Imre, Pészak.* Jövő hónapban rendezni fogjuk. A jövő tagsági illeték beküldésekor kérjük, sziveskedjék bennünket újra figyelmeztetni. Jelenleg a szövetkezet megalakítása óriási munkát ad. Üdvözöljük. — *Özv. Pétery Pálné, Kassa.* Csakugyan a posta hanyagsága okozza. Erről meggyőződünk. Panaszt is tettünk. Hiányzó lapokat elküldöttük. Kérjük adandó alkalommal értesítését, megkapta-e? Üdvözet. Legboldogabb újévet. — *Spirer Leo, Kassa.* Megfelelően intézkedtünk. Főkönyveinkben is keresztül vezettük. Szívélyes üdvözet. — *Magyar Mihály, K.-Várda.* Részünkről is legboldogabb újévet kívánunk. A kívánt cheque-lapokat e hó 20. után küldjük. Üdvözet. — *Pesti István, Kecskemét.* Levelező-lapját megkaptuk. A közölt adatok nem elegendők, küldtünk ezért egy új bevallást. Kérjük kitölteni és sürgősen beküldeni. — *Bodor Géza, Gyulafalva.* Levelét megkaptuk. Részünkről is boldog újévet kívánunk. Tagsági bevallásra a közölt adatokat reáveztük. Cheque-lapot 20-ika után küldünk. — *Drab János és Sándor, Kassa.* Köszönjük, viszont kívánjuk. Megkaptuk. Üdvözet. — *Szarka Ferencz, M.-Kutyfalva.* Levelező-lapját megkaptuk. Tagsági jogosultságát 1900. évi márczius hó 1-éig fentartjuk. Üdvözöljük. Gyors jobbulást kívánunk. — *Beke Márton, Restór.* A hiányzó lapot nagyon szívesen küldöttük meg. Bármikor, bármiben szívesen állunk rendelkezésére. — *Kondás György, Kassa.* A kassai póstaigazgatóságnál a lapok nem rendes kézbesítése miatt már panaszt tettünk. Reméljük, hogy megszerez a kívánt eredménye. A hiányzó lapokat megküldöttük. Szívélyes üdvözet. — *Lukács Ferencz, Szinér-Váralja.* Nagyon szívesen tettünk eleget kívánságának. Üdvözöljük. — *Tóth Imre, Kelenföld.* Legutolsó lapszámunkat újra elküldöttük, mellékelünk hozzá 10 drb cheque-t is. Üdvözöljük. — *Grusz Antal, Budapest.* Külön levelet irtunk. Üdvözet. — *Mezey Sándor, Munkács.* Küldünk. Várunk. Üdvözöljük. — *Petüs Bálint, Pelsőcz.* Elküldöttük. Reméljük megkapta. Kérjük kitölteni sürgősen beküldeni. — *Káncz József, Gyanafalva.* Levelező-lapját megkaptuk. Szívesen várunk, előjegyeztük. Üdvözöljük. A szövetkezet megalakításának előmunkálatai minden időnkét igénybe veszik, dacára ennek, egy-két hét múlva külön levéllel fogjuk felkeresni. — *Kovács József, Királyháza.* Legutolsó lapszámunkat újra elküldöttük, mellékelünk hozzá egy tagsági bevallást. Arra okvetlen szükségünk van. Kérjük kiállítani s beküldeni. Üdvözöljük. — *Udria Agapie, Caltium János, Kornia.* E hó 20-ika után küldjük. Üdvözet mindhármuknak. — *Kertész Albert, Szaár.* Köszönjük. Mikor lesz egyszer ismét szerencsénk? Ha bejön Budapestre, keressen fel bennünket, nagyon szívesen lát-nánk. Üdvözöljük. Chequet küldünk. — *G. Nagy Sándor, Püspök-Ladány.* Legutolsó lapszámunkat újra beküldöttük,

mellékelünk hozzá egy tagsági bevallást, ennek a rovatait töltsse ki pontosan, lelkiismeretesen, mert arra a szövetkezet megalakításához szükségünk van. Másra nincs szükségünk. Üdvözöljük. — *Mirtics Antal, Lekonik.* Beküldöttük. Annak adatait kérjük pontosan kitölteni s azután hozzánk sürgősen beküldeni. Szívélyes üdvözet. — *Kovács Mihály, Csóla.* Reméljük, hogy új beosztási helyén is pontosan fogja lapunkat megkapni. Üdvözöljük. — *Kurucs István, Mezökeresztes.* Elküldöttük. Kérjük pontosan és sürgősen visszaküldeni. Szívélyesen üdvözöljük. — *Csapó Péter, Budapest.* E hó 20-ika után küldünk. Üdvözöljük. — *Németh Péter Czegléd.* Kérjük külön levélben beküldeni, mert ez képezi minden egyes tagunk törzslapjának mellékletét, mert csak ebből, a tag saját neve aláírásával ellátott tagsági bevallástól állapíthatjuk meg a tag pontos életkorát, ebből tudjuk meg, hogy kit nevez meg örökösének, s ha netalán elhal, csak annak fizetjük ki a halásegélyt, akit bejelentett. Kérjük ezért pontosan és lelkiismeretesen kiállítani s nekünk sürgősen beküldeni, mert mindeztideig, míg a tagbevallások az összes tagoktól kezeink között nincsenek, a szövetkezetet meg nem alakíthatjuk. Szívélyesen üdvözöljük. — *Virág Károly, Budapest.* Csak ezen lapunkat küldjük a közölt czimre vagy pedig ezentul állandóan mindig oda küldjük a lapokat? Kérjük egy levelező lapon szives válaszát. — *Horváth Ferencz, Fencs.* Ha eddig még nem küldötte be póstautalványnyal, úgy tessék 20-áig várni, 20-ika után elküldjük az új chequeket; a póstahivatal nem tudja előbb rendelkezésünkre állítani a megrendelt mennyiséget az új nyomtatványokból. Üdvözöljük. — *Pulai Lajos, Ujpest.* Igen, megkaptuk. Lakváltozást előjegyeztük, czimszalagot kijavítottuk, reméjük, hogy úgy mint eddig, ezenul is pontosan fogja a lapot megkapni. Üdvözöljük. — *Martinyi Mihály, Oroszka.* E hó 20-ika után okvetlen küldünk. Üdvözöljük. — *Orosz János, Budapest.* Megkaptuk. Köszönjük jó kívánságait. Viszont kívánjuk. Régen nem láttuk. Mikor lesz ismét szerencsénk? Ha ráér, látogasson meg bennünket. Mindig szívesen látjuk. Üdvözöljük. — *Fodor József, Ujpest.* Küldünk. Üdvözöljük. — *Kristofszky György, S.-A.-Ujhely.* Megsürgöttük a vegykisérleti állomásnál. Ha megtudjuk, azonnal közölni fogjuk. Addig kérjük szives türelmét. Szívélyesen üdvözöljük. — *Gyalay Gábor, Tószeg.* Kartschmarofftól értesültünk, hogy az ismert dologban eljár. Hogy sikerült? Meg van elégedve? Értesítsen bennünket néhány sorral, nemcsak azért, mert érdekel, hanem, hogy Kartschmaroffot ellenőrizhessük. Szívesen tesszük. Üdvözöljük. — *Kiss István, Kassa.* E hó 20-ika után rendezzük véglegesen a dolgot. Szívélyesen üdvözöljük. — *Biró András, Bustyaháza.* Még e hóban küldünk. Még eddig nem kaptuk meg a póstától a megrendelt mennyiséget. Kérjük addig szives türelmét. Üdvözet. — *Magyar Mihály, Kis-Várda.* Megkaptuk, köszönjük. Legközelebb külön levelet írunk. Addig is szívélyesen üdvözöljük. — *Viga Gergely, Rácz-Almás.* Megkaptuk. Köszönjük. Kérjük továbbra is lelkes fáradozásait. Szívélyesen üdvözöljük. — *Sály János, Oroszka.* Levelező-lapját megkaptuk, még e héten külön levélben fogjuk értesíteni az eddigi eredményről. Addig kérjük szives türelmét. Üdvözöljük. — *Gyuricza Antal, Biharpüspöki.* Budapestben van már eddig is körülbelül 76 bizalmi férfinak, kik vállvetve, teljesen önzetlenül fáradság velünk nagy művünknek sikerülésén, mely hivatva van azt a nagy hiányt, melyet e téren oly sokan és oly keservesen éreznek, pótolni. Ha csak egy betűje is annak, mit rólunk rosszakaróink és azok, kik saját anyagi érdekeiket tőlünk féltik, irnak, igaz lenne, ezek volnának az elsők, kik támogatásukat megvonnák. Pedig éppen ennek ellenkezőjét láthatja tagjaink számából és nagy szaporultából. Ha személyesen ismerne bennünket, nem mondanánk többet, de így

még hozzátesszük, hogy egy szó sem igaz. Hogy milyen a mi eljárásunk, milyen önzetlen, mutatja az, hogy mi ilyen rágalomokra nem is válaszolunk. Nekünk nem árthat, azt sem vesszük tudomásul, hogy létezik. Üdvözljük. — *Dr. Biró József, Bród.* Köszönjük. Nicsic új könyvét elküldöttük. A napokban külön levelet írunk. Szívélyesen üdvözljük. — *Alveczki József, Lupény.* Megkaptuk, rendesen elkönyveltük. Tagsági könyvecskéjét elküldöttük. Üdvözljük. — *Ehrlich József, Déva.* Megkaptuk, köszönjük. A kért dolgokat elküldöttük. Cheque-lapokat e hó 20-ika után küldünk. Ismert ügyben napokban külön levelet írunk. Addig is szívélyesen üdvözljük. — *Harmati István, Zemir, Zalavári Béla, Királyháza, Pógyor József, Barhalom.* Elküldöttük. Külön levelet is irtunk. Óhajtjuk, hogy tetszésüket megnyerjék. Szívélyes üdvözlés. — *Dániel Sándor, Banicza.* Megkaptuk, köszönjük. Cheque-lapot elküldjük e hó 20-ika után. Az egyik közölt tagszám azonban valószínűleg téves volt. Bejelentetett ugyanis 130, 2065 és 3464, ezen utolsó azonban azt hisszük 2064 akart lenni s mi ezen könyvszám tulajdonosa javára könyveltük el. Kérjük szíveskedjék e tekintetben bennünket egy levelező-lapon értesíteni. — *Zalavári Béla, Királyháza.* A tagsági díjat, 4 koronát, valamint a másik 4 koronát a költeményekre megkaptuk. A költeményekre vonatkozólag külön intézkedtünk. Szlatináról tagokat még nem kaptunk. Szíveskedjék utána járni a dolognak. A napokban külön levélben fogjuk felkeresni. Addig is köszönet és szívélyes üdvözlés. — *Gecsik János, Ó-Kemenese.* Levelét és a beküldött nyugtákat megkaptuk. Eljárunk ügyében s az eredményről külön levélben fogjuk értesíteni. Üdvözljük. — *Fekete József, Selyp.* Megkaptuk. Rendben van, tudomásul vettük, előjegyeztük. Szívélyesen üdvözljük. — *Petykovszky Mihály, Nemei.* Külön levelet is irtunk. Minden szóbeszédnél jobban igazol bennünket az igazgatóság 41886 99. sz. alatt adott engedélye. Üdvözljük. — *Friedrich Ferencz, Budapest.* Csak e hó 20-ika után tudunk küldeni, az új nyomtatványokat a megrendelt mennyiségben a jövő héten kapjuk meg a postától. Üdvözlés. — *Dudás György, N. Zsám.* Levelét megkaptuk. A napokban fogunk kimerítő választ adni ügyében, addig is szívélyesen üdvözljük. — *Neogrády János, Budapest.* Igen, becses levelező-lapját megkaptuk. Chequet csak e hó 20-ika után küldhetünk, szíveskedjék azt bevárni, mert a postahivataltól az új nyomtatványokat a megrendelt mennyiségben csak a jövő héten kapjuk meg. — *Miko István, Nagy-Röcze. Klesz Márton, Füle. Molnár András, Isaszeg.* Küldünk e hó 20-ika után. Üdvözljük mindhármukat. — *Szelko János, Murány.* Megkaptuk. Rendben van. Üdvözljük. — *Fehér János, Gyonafalva.* Legutolsó lapszámunkat újra elküldöttük, mellékelünk hozzá 2 drb tagsági bevallást is, a célból, ha az egyik elromolna, kérjük kiállítani és sürgősen beküldeni. — *Krobátl Antal, Alsó-Vist.* Mult hó 16-án a 17. sz. cheque-lappal kaptunk 1 forint 50 kr.-t ezen küldeménynyel december hóra még hátralék van, kérjük rendezni. Szívélyesen üdvözljük. — *Gáspár Vilmos, Csákovár.* A beküldött 6 koronát köszönettel megkaptuk, rendesen elkönyveltük, tagkönyveket kiállítottuk s új tagjainknak beküldöttük. Bocsánatát kérjük, hogy levele végén említett ügyre nem tudunk visszaemlékezni. Kérjük szíveskedjék azt újra emlékeztetünkbe hozni postafordultával néhány sorral. Előfizetőink száma mai nappal 3089-re emelkedett. Szívélyesen üdvözljük. A többire levelére adandó válaszunkban felelünk. — *Lovrits József, Bród.* Csak a posta lehet a hibás, részünkről a lapok mindig rendesen továbbítva lesznek. A hiányzó lapszámokat elküldöttük, ugyszintén intézkedtünk a költemények elküldése iránt is. Üdvözljük. — *Zly János, Bacsincse.* Az új tagokat megkaptuk, köszönjük. Halász

Péter részére a tagkönyvet el is küldöttük. Kérjük továbbra is fáradozását. A helyiérdekű vasutra vonatkozólag egész határozottsággal értesítjük, hogy még nem kezdték el építeni. A jutalék dolgában az üzletvezetőséghez kérdést intéztünk. Ha választ kapunk, értesíteni fogjuk. Szívélyesen üdvözljük. — *Kiss Lajos, Duna-Pentele.* Igen megkaptuk. A beküldött összeget 1899. december és 1900. január hóra könyveltük el. Teljesen rendben van, szívélyesen üdvözljük. — *László Antal, Erzsébetfalva.* Legutolsó lapszámunkat újra elküldöttük, mellékelünk hozzá egy tagbevallást is, kitöltve kérjük hozzánk sürgősen beküldeni. Üdvözlés. — *Jauhuba Jakab, Budapest.* Teljesen rendben van, megkaptuk. Üdvözljük. — *Kiss Ignátz, Török-Szt.-Miklós.* Kérjük 900 as előfizetőnket megnyugtani, hogy teljesen rendben van, előjegyeztük. A napokban külön levelet is írunk, addig is üdvözljük. — *Fekete Imre, Bród.* Csak a postán, vagy esetleg az állomáson kallódhattak el. A hiányzó lapokat elküldöttük, nagy figyelemmel fogjuk kisérni az expediciót. Üdvözljük. — *Hauzer Mór, Budapest.* Intézkedtünk, hogy rendesen továbbítva legyenek. Üdvözlés. — *Fekete Imre, Bród.* A beküldött 4 koronát megkaptuk. A kívánt könyvet megszerezük s elfogjuk küldeni. Szívélyesen üdvözljük. — *Kovács István, Csenger-Bágos.* Levelét megkaptuk. Igen, szívesen elfogadjuk. Megkapta levelünket? Szívélyesen üdvözljük. — *Juck János, Melsicz.* Jelenleg még nem nyomathatjuk tót nyelven a lapot, miután ez a szövetkezetnek nagy költséget okozna. Felhívásunkat azonban egykét hónap múlva kiadjuk tót nyelven is. Köszönjük szíves figyelemzését. Üdvözljük. — *Peukert Károly, Szolnok.* Chequet csak e hó 20-ika után küldhetünk, mert a postától a megrendelt mennyiséget még nem kaptuk meg. Tagsági bevallásra okvetlen szükségünk van, ezért legutolsó lapszámunkat újra elküldöttük, s mellékelünk hozzá egy tagbevallást is. Kérjük azt kitölteni és sürgősen beküldeni. Szívélyes üdvözlés. — *Tokár János, Ny.-Zsámbokrét.* Levelét megkaptuk. Tekintettel az előadottakra, szívesen várunk 1900. április hó 1-éig. Azután részletekben utána fizetheti. Üdvözljük. — *Hanzéli József, Rozsnyó.* Reméljük, hogy a küldött segélyt eddig már megkapta. Kívánjuk, hogy mihamarabb teljesen egészséges legyen. Kérvénye ügyében a miskolci üzletvezetőséghez fogunk irni. Üdvözljük. — *Gönczy Károly, Szathmár.* Igen, miután még nem mult el 45 éves, s ha beküldi, úgy jogosultsága 1899. május 1 től fogja kezdetét venni. Üdvözljük. — *Antal Gyula, S.-A.-Ujhely.* Teljesen rendben van. Várjuk az ígéretet. Szívélyesen üdvözljük. — *Cseh Sándor, Uj-Péteri.* Megkaptuk. Öszintén köszönjük szíves fáradozását. Külön levelet is irtunk. Reméljük megkapta? Szívélyesen üdvözljük. — *Baranyai József, Nagy-Kikinda.* Előléptetéséhez fogadja üdvözlésünket és szerencsekívánatainkat. A czimlapot megfelelően kijavítottuk. Chequet e hó 20-ika után küldünk. Üdvözlés. — *Tóth Pál Márton, Szimojon* Igen, megkaptuk, teljesen rendben van, szívélyesen üdvözljük. — *Havasi Károly, Ágasegyháza.* Az átköltözködést tudomásul vettük, megfelelően intézkedtünk, czimszalagot kijavítottuk. Kérjük, új állomásán szíveskedjék bennünket támogatni, a szövetkezetet megismertetni és terjeszteni. Szívélyesen üdvözljük. — *Somodi Imre, Kecskemét.* Köszönjük, megkaptuk. Külön levelet irtunk. Megkapta? Szívélyesen üdvözljük. — *Zilahy János, K.-Ujszállás.* Megkaptuk. 1900. január 31-éig teljesen rendben van, üdvözljük. — *Mojdán Pál, Selyp.* Szívesen tettük. Most már 1900. január hó 31-éig teljesen rendben van. Szívélyesen üdvözljük. — *Mezey Sándor, Munkács.* A kérdéses ügyben külön levelet irtunk. Megkapta? Kérjük szíves válaszát. Szívélyesen üdvözljük.